

STEUNPUNT ECONOMIE & ONDERNEMEN
Vlamingenstraat 83
B-3000 Leuven, België

Beleidsrapport STORE 23-016

Speerpuntclusters in Vlaanderen MEDVIA

Astrid Volckaert^{*a,b,+}

^a*Steunpunt Economie & Ondernemen*

^b*Vlaams Instituut voor Economie & Samenleving (VIVES), Faculteit Economie en
Bedrijfswetenschappen, KU Leuven*

⁺*astrid.volckaert@kuleuven.be*

30 juni 2023

**STEUNPUNT
ECONOMIE &
ONDERNEMEN**

Vlaanderen
is economie, wetenschap
& innovatie

---

* **ECOOM-STORE** en KU Leuven (2023). De resultaten in dit rapport geven de mening van de auteur(s) weer en niet deze van de Vlaamse Overheid: de Vlaamse Gemeenschap/het Vlaams Gewest is niet aansprakelijk voor het gebruik dat kan worden gemaakt van de in deze mededeling of bekendmaking opgenomen gegevens.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	De speerpuntcluster Medvia	3
3	Data en methode	5
4	Samenstelling van de cluster	6
4.1	Sectorale verdeling	6
4.2	Geografische spreiding	7
4.2.1	Locatie van de hoofdzetels	7
4.2.2	Multinationaal karakter	8
4.3	Grootte en leeftijd van de bedrijven	9
4.3.1	Grootte	9
4.3.2	Leeftijd	11
5	Economisch draagvlak van de cluster	12
5.1	Tewerkstelling	12
5.2	Toegevoegde waarde	13
5.3	Arbeidsproductiviteit	14
6	Strategisch domein	16
7	Kernindicatoren	18
8	Conclusie	20
9	References	21
10	Appendix	22
10.1	Samenstelling van de cluster	22
10.2	Economische analyse met uitzondering van de grootste bedrijven .	23

Lijst van figuren

1	Sectorale verdeling van de bedrijven in de cluster (%)	6
2	Aantal bedrijven in de cluster, volgens clusterspecifieke sectoren .	7
3	Aantal bedrijven in speerpuntcluster Medvia per NACE 4-cijfer code - sector health tech	8
4	Aantal ondernemingen volgens locatie	8
5	Verdeling van het aantal ondernemingen volgens multinationalaal karakter	9
6	Verdeling van het aantal ondernemingen volgens bedrijfsgrootte .	10
7	Aantal ondernemingen volgens bedrijfsgrootte per sector	11
8	Aantal ondernemingen volgens leeftijd	11
9	Grafische weergave tewerkstelling per sector	13
10	Overzicht tewerkstelling per sector	13
11	Grafische weergave toegevoegde waardecreatie per sector	14
12	Overzicht toegevoegde waarde per sector	14
13	Arbeidsproductiviteit gewogen met de tewerkstelling in de sector	15
14	Overzicht arbeidsproductiviteit per sector	15
15	Strategisch domein - tewerkstelling in VTE top 10 - 2021	17
16	Strategisch domein - toegevoegde waarde top 10 (th euro) - 2021 .	17
17	Kernindicatoren Medvia	18
18	Kernindicatoren relatief t.o.v. de Vlaamse economie	19
19	Aantal bedrijven in speerpuntcluster per NACE sectie	22
20	Overzicht tewerkstelling per sector m.u.v. grootste bedrijven	23
21	Overzicht toegevoegde waarde per sector m.u.v. grootste bedrijven	23
22	Overzicht arbeidsproductiviteit per sector m.u.v. grootste bedrijven	23

1 Inleiding

In de Conceptnota clusterbeleid van juni 2015 en het Clusterbesluit van maart 2016 legt de Vlaamse regering zijn ambitie en visie vast betreffende het Vlaams clusterbeleid. Deze visie legt het zwaartepunt van het clusterbeleid bij een beperkt aantal speerpuntclusters in belangrijke strategische domeinen. De selectie van speerpuntclusters gebeurt op basis van een ambitieus gedragen competitiviteitsplan, waarbij het initiatief overgelaten wordt aan een groep van ondernemingen (clustertrekkers) die optreedt als aanvrager van een project. De doelgroep voor speerpuntclusters zijn “consortia van Vlaamse ondernemingen met groei-ambities, innovatiebewust, met internationale blik en openstaand voor samenwerking met andere ondernemingen en kenniscentra, zowel voor de realisatie van hun individuele bedrijfsdoelstellingen als voor het bijdragen aan een competitiviteitsverhoging bij een grote groep van Vlaamse ondernemingen.”

Speerpuntclusters worden in de beleidsnota als volgt omschreven:

“Speerpuntclusters zijn grootschalige en ambitieuze initiatieven met een lange-termijn visie die aansluiting vinden bij voor Vlaanderen belangrijke strategische domeinen en op internationaal vlak een toonaangevende rol spelen.”

Belangrijke determinanten van clusterinitiatieven zijn:

- Groot economisch potentieel en draagvlak.
- Internationaal actief en toonaangevend.
- Groeperen zich rond een (voor Vlaanderen) belangrijk economisch waardenetwerk.
- Wetenschappelijke en technologische excellentie.
- Groot innovatie (doorbraak)potentieel.

Om de impact van het clusterbeleid te maximaliseren, focust de overheid op sterke resultaatsgerichtheid. Daartoe ontwikkelen de speerpuntclusters een langetermijnstrategie en stellen ze een ambitieus werkplan op dat ze zullen uitvoeren in samenwerking met ondernemingen, kennisinstellingen en de overheid. De overheid engageert zich om steuninstrumenten, onder meer voor O&O&I,

gezamenlijke strategische transformatieprojecten en markt- en technologie gerelateerde studies voor de speerpuntcluster in zijn geheel, ter beschikking te stellen aan de cluster.

ECOOM-STORE voert in opdracht van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) onderzoek naar de speerpuntclusters die geselecteerd werden in het kader van het speerpuntenprogramma van het Agentschap Innovatie & Ondernemen (VLAIO). Op basis van diverse databanken wordt een set van indicatoren ontwikkeld, die toelaten om de speerpuntclusters in kaart te brengen, de performantie van de clusters te meten doorheen de tijd en ten opzichte van zijn strategisch domein. Er wordt ook onderzoek verricht naar de interne interacties en dynamieken binnen de clusters, met als doel om de meerwaarde van de speerpuntclusters in kaart te brengen.

De nadruk van de studies van ECOOM-STORE liggen op het economische draagvlak en de performantie van de clusters in Vlaanderen. Kennisinstituten, beroepsorganisaties en buitenlandse bedrijven, niettegenstaande dat ze deel uitmaken van de cluster, worden niet in rekening genomen in de studie. Omdat heel wat bedrijven die actief zijn in Vlaanderen hun hoofdzetel in Brussel hebben, beperken we ons niet tot bedrijven met hoofdzetel in Vlaanderen maar nemen we ook de bedrijven met hoofdzetel in Brussel mee in de analyses, voor zover deze ook vestigingen met tewerkstelling in Vlaanderen hebben.

In het volgend hoofdstuk worden de visie en ambities van de speercluster Medvia toegelicht. Vervolgens wordt in het hoofdstuk 'data en methode' de methodologische aanpak en de dataverzameling van deze studie kort besproken. Voor meer informatie over de methode verwijzen we naar de methodologische papers Goutsmet et al. (2018) en Gorrens et al. (2022). In hoofdstuk 4 wordt de samenstelling van de cluster in kaart gebracht. Hoofdstuk 5 gaat in op het economische draagvlak van de cluster aan de hand van data over tewerkstelling en toegevoegde waarde van bedrijven actief in de cluster. Deze gegevens hebben steeds betrekking op de situatie bij aanvang van de cluster, met name het aantal bedrijven die sinds begin 2022 deel uitmaken van de cluster. Voor de bedrijfseconomische gegevens gebruiken we de meest recent beschikbare gegevens, met name de jaarrekening van bedrijven uit 2021. Hoofdstuk 6 beschrijft het economisch draagvlak van het strategisch domein van Medvia in de Vlaamse economie. Hoofdstuk 7 vat de kernindicatoren samen. Hoofdstuk 8 concludeert.

2 De speerpuntcluster Medvia

Medvia werd in 2022 opgericht en erkend door de Vlaamse overheid als zevende speerpuntcluster. De cluster heeft de ambitie om innovaties te bevorderen die leiden tot een betere gezondheid. De speerpuntcluster omschrijft haar doel als volgt:

‘Het verhogen van de (internationale) competitiviteit van ondernemingen in Vlaanderen in het doeldomein van de gezondheidstechnologie door de bevordering van de ontwikkeling en aanwending van technologieën middels voornamelijk, maar niet beperkt tot, onderzoek en ontwikkeling en innovatiegerelateerde samenwerking tussen deze ondernemingen in en voor de gezondheidssector, de patiënt en de burger, meer specifiek, het stimuleren en het samenbrengen van veelbelovende technologieën op het kruispunt van biotech/elektronica/fotonica/ICT/medische apparatuur/digitalisering en de begeleiding van de ontwikkeling hiervan tot op een technologisch niveau waar deze kunnen worden gevalideerd, verfijnd en toegepast in het gezondheidssysteem.’

Medvia brengt 3 ecosystemen samen in de domeinen van de digitale technologie, de medische technologie en de medische biotechnologie. Vlaanderen is wereldwijd een van de belangrijkste regio's op het vlak van biotechnologie. De cluster schat dat meer dan 20 000 mensen tewerkgesteld zijn in de Vlaamse pharma/biotechnologie sector en meer dan 10 000 in de sector van de medische technologie. De bedrijven actief in de digitale gezondheidszorg vertegenwoordigen meer dan 2 000 werknemers. De sector verwacht een jaarlijkse groei van bijna 3%. Dankzij de speerpuntcluster kan deze groei bijna verdubbelen tot 5%.

Medvia focust op vier vooropgestelde thema's: (i) gepersonaliseerde geneeskunde; (ii) digitale geneeskunde; (iii) 'Value-based' efficiënte gezondheidszorg en (iv) disruptieve gezondheidsoplossingen. Voor elk van deze thema's is een aparte werkgroep opgericht.

Medvia brengt verschillende actoren samen, van kennisinstellingen, gezondheidszorginstellingen tot private bedrijven. De bedrijven die lid zijn van Medvia bestaan uit 4 ledentypes: (i) inform; (ii) connect; (iii) cultivate en (iv) carry.

Elk type onderscheidt zich door een verschillend niveau van ondersteuning en jaarlijkse ledenbijdrage.

3 Data en methode

Om de samenstelling en het economisch draagvlak van de speerpuntcluster bij aanvang van het initiatief in kaart te brengen, vertrekken we van de bedrijven die begin 2022 deel uitmaken van de speerpuntcluster Medvia. We nemen enkel bedrijven op met hoofdzetel in Vlaanderen of Brussel (met vestigingen in Vlaanderen), geen kennisinstellingen of beroepsfederaties. We voegen ook bedrijven toe die verbonden zijn aan een betalend lid en ook actief zijn in de cluster.

Aan de hand van hun BTW-nummers, worden deze ondernemingen gekoppeld aan de meest recente bedrijfsdata uit de Bel-first databank. Deze gegevensbank bevat algemene bedrijfsdata voor alle actieve private bedrijven die een jaarrekening neergelegd hebben bij de Nationale Bank van België, zoals hun oprichtingsjaar, adres, sector van activiteit (NACE), maar bevat ook financieel-economische data over deze bedrijven, zoals tewerkstelling en toegevoegde waarde voor de laatste 10 jaar. De meest recente data bij het uitbrengen van deze studie betreffen de jaarcijfers van 2021, of de situatie van bedrijven op 31 december 2021. Voor de analyses in dit rapport weerhouden we de bedrijven waarvoor financiële gegevens beschikbaar zijn, in dit geval een totaal van 70 bedrijven.

In het hoofdstuk 'Samenstelling van de cluster' brengen we de cluster in kaart op basis van de bedrijven die van bij de oprichting lid zijn van de speerpuntcluster en waarvan de hoofdzetel gelegen is in Vlaanderen of Brussel (met vestigingen in Vlaanderen). Op basis van de algemene bedrijfsdata uit de Bel-first dataset bekijken we de sectorale verdeling van de aangesloten bedrijven, hun geografische spreiding, grootte en leeftijd.

De cijfers in de hoofdstukken 'Economisch draagvlak van de cluster' en 'Kernindicatoren' geven de totale tewerkstelling, totale toegevoegde waarde en arbeidsproductiviteit weer van de bedrijven in de cluster.

Voor meer informatie over de gehanteerde methodologie (aflijnen van de cluster en het strategisch domein, koppelen met bedrijfseconomische data, verificatie, aanvulling en validatie van de ledenlijsten, en de analyses) verwijzen we naar de methodologische papers Goutsmet et al. (2018) en Gorrens et al. (2022).

4 Samenstelling van de cluster

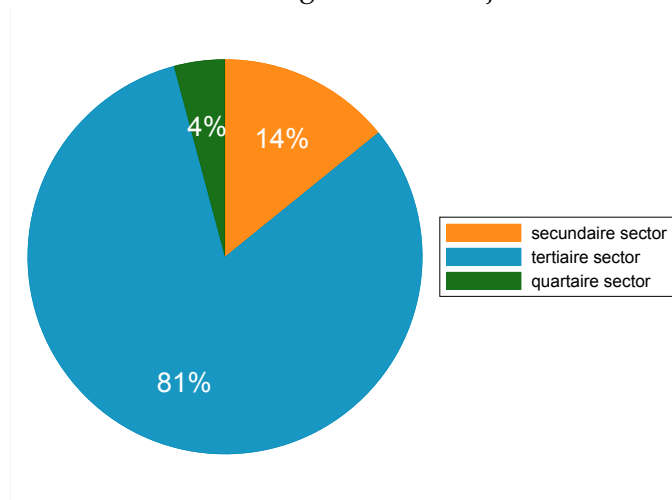
Dit hoofdstuk omschrijft de samenstelling van de speerpuntcluster Medvia en is gebaseerd op algemene bedrijfsdata van 70 bedrijven. Er wordt eerst gekeken naar de verdeling van de activiteit van de bedrijven in economische sectoren. Daarna worden de geografische spreiding, grootte en leeftijd van de bedrijven in de cluster besproken.

4.1 Sectorale verdeling

Voor de verdeling van de clusteractiviteit in economische sectoren kijken we naar de NACE principal code van bedrijven. Dit is de sector code die de belangrijkste sector van activiteit van bedrijven weergeeft. Vervolgens tellen we het aantal bedrijven per sector.

Eerst kijken we naar de algemene verdeling van bedrijfsactiviteit in de cluster in **primaire, secundaire, tertiaire en quataire sectoren**. Vervolgens gaan we dieper in op de **specifieke sectoren** die voor de cluster belangrijk zijn.

Figuur 1: Sectorale verdeling van de bedrijven in de cluster (%)

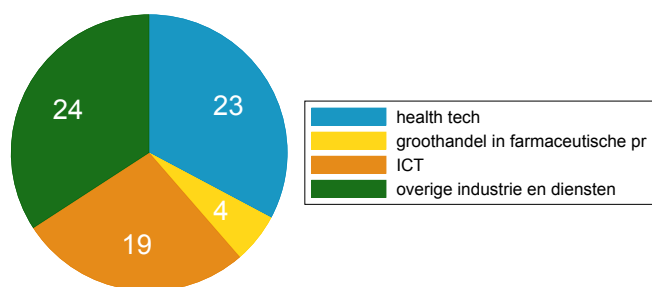

Binnen de speerpuntcluster Medvia is meer dan 80% van de bedrijven actief in de tertiaire sector (diensten). 14% van de bedrijven is actief in de secundaire sector (industrie) en 3 bedrijven (4%) zijn actief in de quataire sector (niet-commerciële dienstverlening). Er zijn geen bedrijven actief in de primaire sector (landbouw).

Een gedetailleerde lijst van economische sectoren en het aantal bedrijven in de cluster dat actief is in deze sectoren is opgenomen in appendix 10.1.

Vervolgens licht figuur 2 de kernsectoren van de speerpuntcluster uit. In het geval van Medvia bestaat de kernsector uit de health tech sector (NACE 21, 26, 27, 32.5, 32.9 en 72.1).

Figuur 2: Aantal bedrijven in de cluster, volgens clusterspecifieke sectoren

De ondernemingen die tot de kernsector (health tech) behoren, maken een derde uit van de totale cluster. Deze kernsector kan verder opgedeeld worden in meer gedetailleerde NACE 4-cijfer sectoren, zie figuur 3 .

Figuur 3 toont dat de meerderheid van de bedrijven binnen de sector van health tech in de cluster actief is in het speur- en ontwikkelingswerk op biotechnologisch en natuurwetenschappelijk gebied.

4.2 Geografische spreiding

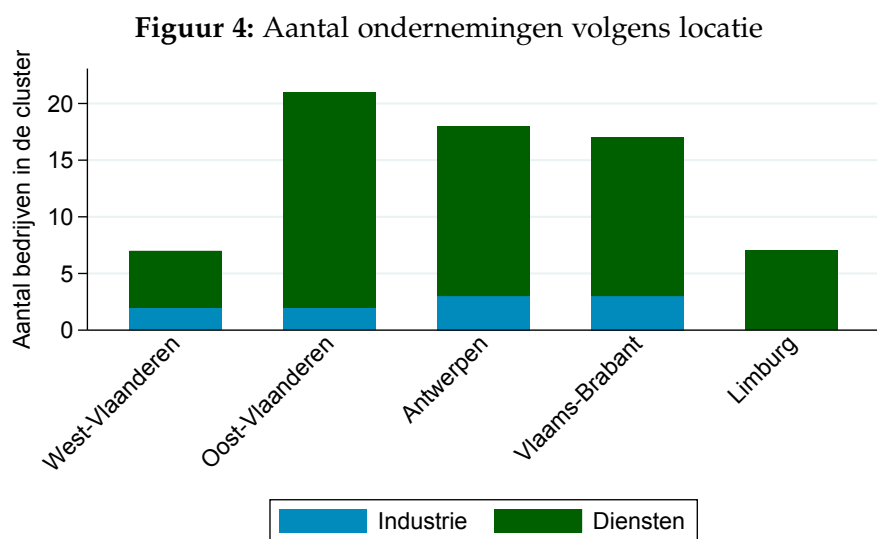
4.2.1 Locatie van de hoofdzetels

Figuur 4 toont de geografische spreiding van de clusterleden op basis van de locatie van hun hoofdzetel. We zien dat alle Vlaamse provincies in de cluster ver-

Figuur 3: Aantal bedrijven in speerpuntcluster Medvia per NACE 4-cijfer code - sector health tech

NACE code	Omschrijving	Aantal bedrijven
C Industrie		
21	Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	
2120	Vervaardiging van farmaceutische producten	2
26	Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	
2611	Vervaardiging van elektronische onderdelen	1
27	Vervaardiging van elektrische apparatuur	
2790	Vervaardiging van andere elektrische apparatuur	1
32	Overige industrie	
3250	Vervaardiging van medische en tandheelkundige instrumenten en benodigdheden	4
3299	Overige industrie, n.e.g.	1
M Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten		
72	Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	
7211	Speur- en ontwikkelingswerk op biotechnologisch gebied	4
7219	Overig speur- en ontwikkelingswerk op natuurwetenschappelijk gebied	10
TOTAAL		23

tegenwoordigd zijn.¹ Het grootste aantal leden bevindt zich in Oost-Vlaanderen, gevolgd door Antwerpen en Vlaams-Brabant. De cluster heeft minder leden uit West-Vlaanderen en Limburg.

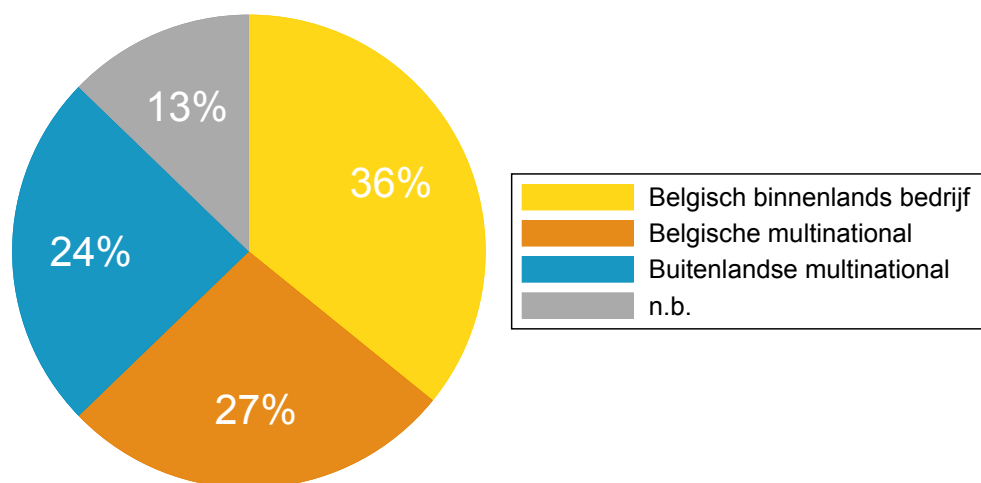
4.2.2 Multinationaal karakter

Figuur 5 toont het multinationaal karakter van de clusterleden. 63% van de bedrijven uit de cluster zijn Belgische bedrijven, dit zijn bedrijven met een Belgische

¹Vier Medvia leden hebben hun maatschappelijke zetel in Brussel. Deze bedrijven hebben echter geen vestigingen in Vlaanderen en worden daarom niet meegenomen in de analyses.

meerderheidsaandeelhouder. We maken verder het onderscheid tussen Belgische binnenlandse bedrijven en Belgische multinationals. Belgische binnenlandse bedrijven hebben geen dochterondernemingen in het buitenland. Zij maken 36% uit van de bedrijven in de cluster. Belgische multinationals daarentegen hebben wel een of meerdere dochterondernemingen in het buitenland. Zij vertegenwoordigen 27% van het totaal aantal bedrijven. Tot slot zijn een kwart van de bedrijven in de cluster buitenlandse multinationals. Dit zijn bedrijven met een buitenlandse meerderheidsaandeelhouder. Voor 13% van de clusterleden kon het multi-nationaal karakter niet bepaald worden omdat gegevens over de aandeelhoudersstructuur ontbreken.

Figuur 5: Verdeling van het aantal ondernemingen volgens multinationalaal karakter

4.3 Grootte en leeftijd van de bedrijven

4.3.1 Grootte

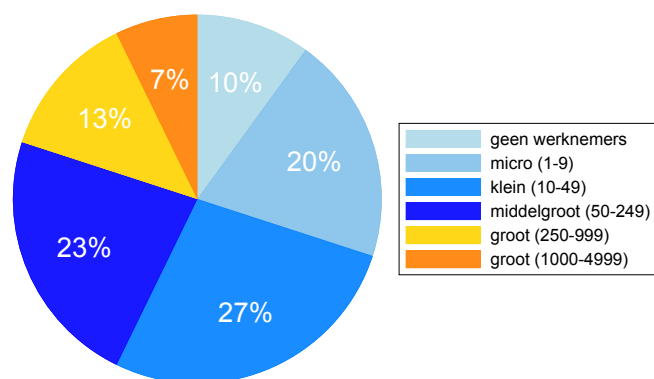
Figuur 6 toont de verdeling van de bedrijven van de cluster volgens grootte, op basis van het aantal voltijdse equivalenten (vte) dat een onderneming tewerkstelt. De gehanteerde verdeling volgt de Europese definitie voor KMO's, echter zonder

rekening te houden met de omzet en totale activa van bedrijven. Er wordt ook een bijkomende onderverdeling gemaakt voor de grote bedrijven:

- Micro onderneming: 1-9 werknemers
- Kleine onderneming: 10-49 werknemers
- Middelgrote onderneming: 50-249 werknemers
- Grote onderneming (<1000): 250-999 werknemers
- Grote onderneming (≥ 1000): 1000-4999 werknemers

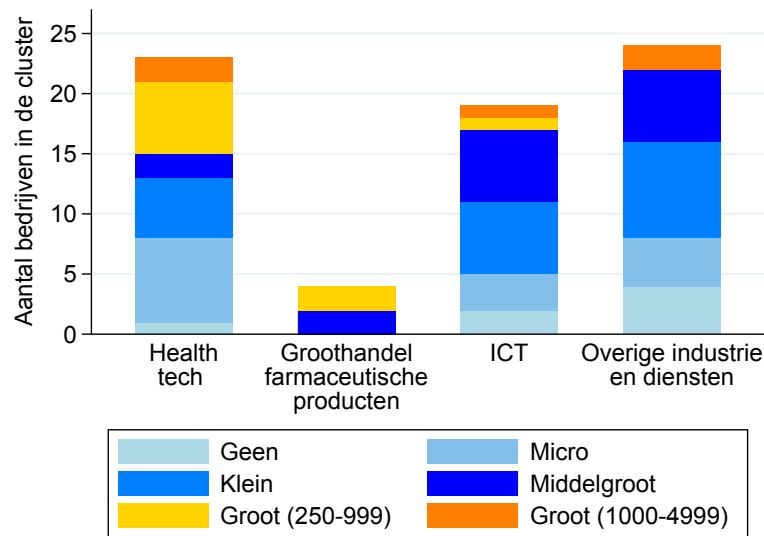
De cluster Medvia blijkt daaruit voor 70% uit KMO's te bestaan. De kleine ondernemingen (10-49 werknemers) zijn het sterkst vertegenwoordigd in de cluster, gevolgd door de middelgrote ondernemingen met 50-249 werknemers en kleine ondernemingen met 10-49 werknemers. 13% van de bedrijven zijn grote bedrijven met meer dan 250 werknemers en 7% van de bedrijven stelt meer dan 1000 mensen tewerk. 10% van de bedrijven heeft geen werknemers. De totale tewerkstelling in de cluster wordt in detail beschreven in hoofdstuk 5.1.

Figuur 6: Verdeling van het aantal ondernemingen volgens bedrijfsgrootte

Vervolgens maakt figuur 7 een onderverdeling van het aantal bedrijven volgens grootte over de belangrijkste subsectoren binnen de cluster. We zien dat zowel de meeste micro bedrijven (1-9 werknemers) als de meeste grote bedrijven (meer dan 250 werknemers) actief zijn in de sector van de gezondheidstechnologie, het strategisch domein van de cluster. Het grootste aantal middelgrote bedrijven vinden we terug in de ICT sector en de overige industrie en diensten.

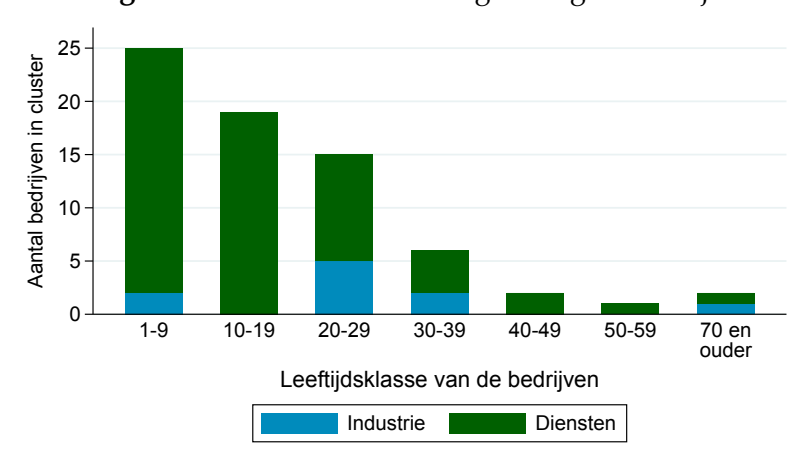
Figuur 7: Aantal ondernemingen volgens bedrijfsgrootte per sector

4.3.2 Leeftijd

Figuur 8 geeft de verdeling van de bedrijven weer in functie van hun leeftijd (vanaf het jaar van oprichting). De best vertegenwoordigde leeftijdsklassen is 1-9 jaar. Daarnaast telt de speerpuntcluster ook heel wat bedrijven van 10-19 jaar en 20-29 jaar oud. De cluster telt dus voornamelijk veel jonge bedrijven. De jongere bedrijven zitten vaker in de dienstensector. De bedrijven in de industrie zitten voornamelijk in de leeftijdsklasse van 20-29 jaar.

Figuur 8: Aantal ondernemingen volgens leeftijd

5 Economisch draagvlak van de cluster

Het economisch belang van de speerpuntcluster Medvia wordt geschat op basis van de tewerkstelling en de toegevoegde waardecreatie van de clusterleden, zoals gerapporteerd in de recentste jaarrekening van de bedrijven. We geven ook de arbeidsproductiviteit van de bedrijven in de cluster weer.

Voor deze analyses beschouwen we al de bedrijven in de cluster die zowel tewerkstelling als toegevoegde waarde rapporteren. In totaal zijn 70 bedrijven opgenomen in de economische analyse. In de appendix worden de belangrijkste cijfers weergegeven wanneer we de twee grootste bedrijven buiten beschouwing laten.

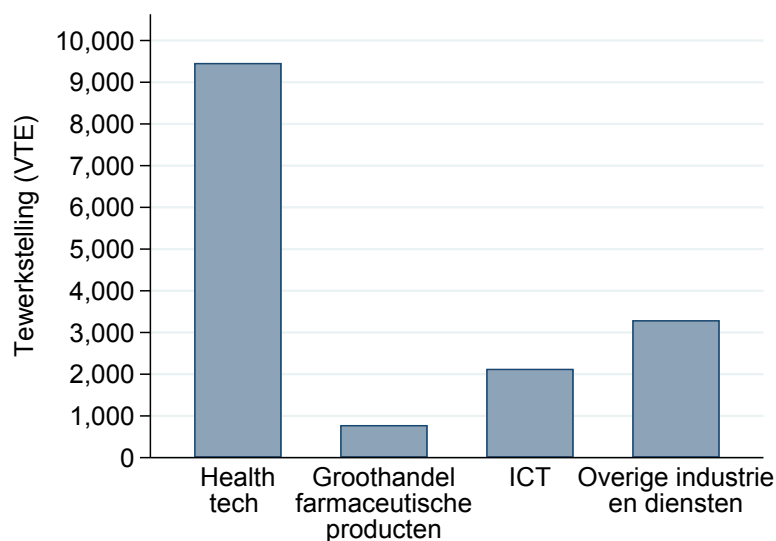
Voor de presentatie van het economisch draagvlak verdelen we de cluster in de subsectoren 'health tech', 'groothandel in farmaceutische producten', 'ICT', en 'overige industrie en diensten'.

5.1 Tewerkstelling

Bij aanvang van het clusterinitiatief, bedraagt de totale tewerkstelling van de bedrijven in de speerpuntcluster 15.676 voltijdse equivalenten (vte). Figuur 9 geeft de verdeling van de tewerkstelling per subsector grafisch weer. Meer gedetailleerde gegevens (totaal, gemiddelde, mediaan) worden per subsector gerapporteerd in Figuur 10.

De health tech sector staat in voor 60% van de arbeidsplaatsen in de cluster (9.464 vte's), terwijl de ICT sector 14% (2.132 vte's) van de tewerkstelling vertegenwoordigen. De mediane tewerkstelling is het grootst in de sector van de groothandel in farmaceutische producten.

Figuur 9: Grafische weergave tewerkstelling per sector

Figuur 10: Overzicht tewerkstelling per sector

sector	aantal	tewerkstelling (vte)	gemiddelde	standaarddeviatie	mediaan	aandeel
Health tech	23	9464	412	1017	31	60%
Groothandel in farmaceutische producten	4	783	196	98	237	5%
ICT	19	2132	112	245	23	14%
Overige industrie en diensten	24	3297	137	352	34	21%
TOTAAL	70	15676				100%

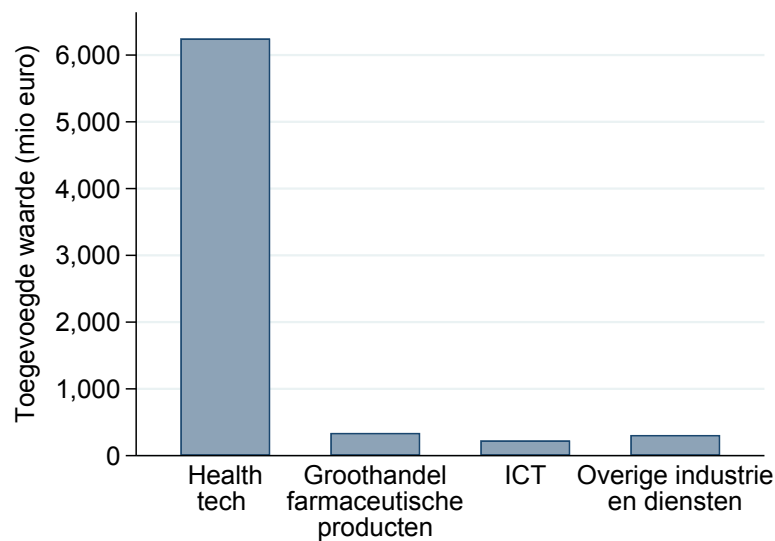
5.2 Toegevoegde waarde

Bij aanvang van het clusterinitiatief, bedraagt de totale toegevoegde waarde van de bedrijven in de speerpuntcluster 7,1 miljard euro. Figuur 11 geeft de verdeling van de toegevoegde waarde grafisch weer, terwijl figuur 12 een gedetailleerd overzicht geeft (totaal, gemiddelde, mediaan) van de toegevoegde waarde over de subsectoren.

De bedrijven in de health tech sector (23 bedrijven) staan in voor 88% van de toegevoegde waarde in de cluster (6,2 miljard euro). De ICT sector (19 bedrijven) zijn goed voor een totale toegevoegde waarde van 227 miljoen euro of 3% van de toegevoegde waarde in de cluster. Deze dominante positie van de health tech sector wordt vooral gedreven door een paar heel grote bedrijven. We verwijzen naar Appendix 10.2 voor een meer genuanceerd beeld.

Figuur 11: Grafische weergave toegevoegde waardecreatie per sector

Figuur 12: Overzicht toegevoegde waarde per sector

sector	aantal	toegevoegde waarde (mio €)	gemiddelde	standaarddeviatie	mediaan	aandeel
Health tech	23	6248	272	1040	3	88%
Groothandel in farmaceutische producten	4	341	85	78	69	5%
ICT	19	227	12	27	2	3%
Overige industrie en diensten	24	310	13	30	4	4%
TOTAAL	70	7125				100%

5.3 Arbeidsproductiviteit

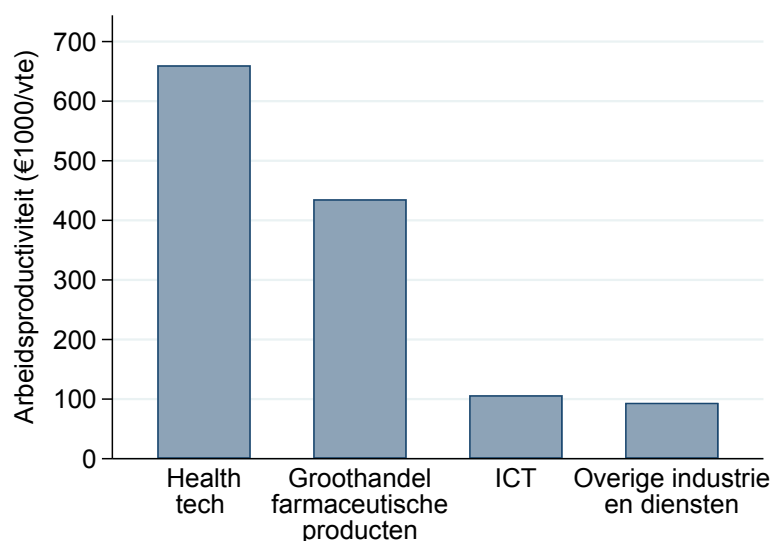
De arbeidsproductiviteit, of de toegevoegde waarde per werknemer, van de verschillende sectoren in de cluster wordt op twee manieren berekend. Enerzijds wordt gekeken naar de gewogen arbeidsproductiviteit, anderzijds naar de gemiddelde arbeidsproductiviteit. De gemiddelde arbeidsproductiviteit wordt berekend door het gemiddelde te nemen van de arbeidsproductiviteit van elk bedrijf in de sector. De gewogen arbeidsproductiviteit wordt berekend door de arbeidsproductiviteit op bedrijfsniveau te wegen met het tewerkstellingsaandeel van het bedrijf in de totale tewerkstelling. Op deze manier telt bij de gewogen arbeidsproductiviteit de productiviteit van grote bedrijven sterker door. Deze gewogen productiviteitsmaatstaf geeft in feite de totale arbeidsproductiviteit van een sector weer, i.e. $\frac{\text{totale toegevoegde waarde}}{\text{totale tewerkstelling}}$.

Figuur 13 geeft de verdeling van de gewogen arbeidsproductiviteit per sector

grafisch weer. Figuur 14 geeft een overzicht van de gewogen en gemiddelde arbeidsproductiviteit over de sectoren.

Bedrijven in de health tech sector en de groothandel in farmaceutische producten hebben de hoogste gewogen arbeidsproductiviteit (respectievelijk 660.000 euro en 435.000 euro per werknemer). De gemiddelde arbeidsproductiviteit is het hoogst in de groothandel in farmaceutische producten.

Figuur 13: Arbeidsproductiviteit gewogen met de tewerkstelling in de sector

Figuur 14: Overzicht arbeidsproductiviteit per sector

sector	aantal	arbeidsproductiviteit gewogen met tewerkstelling (1000 €/vte)	gemiddelde	standaarddeviatie	mediaan
Health tech	23	660	210	300	114
Groothandel in farmaceutische producten	4	435	399	331	269
ICT	19	106	83	52	103
Overige industrie en diensten	24	94	109	51	99
TOTAAL	70	1296			

6 Strategisch domein

In dit hoofdstuk bekijken we het economisch draagvlak van het strategisch domein van de speerpuntcluster Medvia binnen de Vlaamse economie. Met name wordt nagegaan in welke mate de economische sectoren die Medvia tot haar kernsectoren rekent ook een belangrijke rol spelen in de Vlaamse economie. Daartoe bespreken we de totale Vlaamse tewerkstelling en toegevoegde waarde in deze kernsectoren.

Het afbakenen van het strategisch domein van Medvia is geen eenvoudige taak. De drie kerndomeinen die Medvia met elkaar verbindt zijn de digitale technologie, de medische technologie en de medische biotechnologie. Dit zijn relatief recente sectoren die niet eenduidig in NACE codes te vatten zijn.

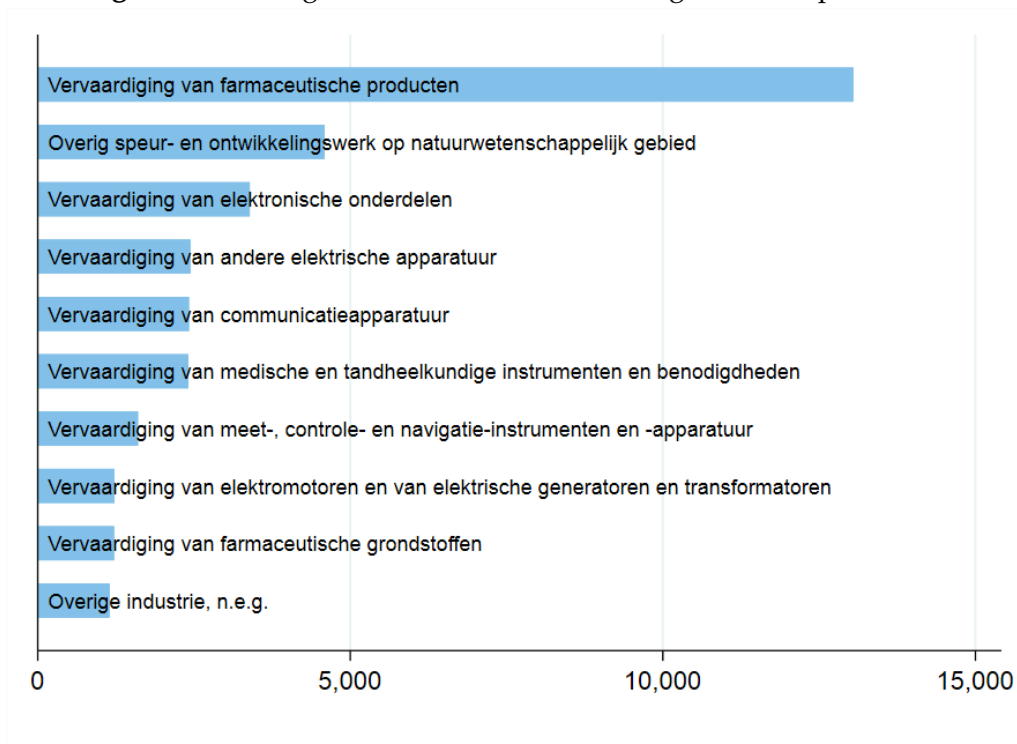
In samenspraak met de cluster werden volgende NACE codes geïdentificeerd als deel van het strategisch domein van Medvia: NAC 21, 26, 27, 32.5, 32.9 en 72.1. Zie ook Hoofdstuk 4.1 voor meer informatie over de sectorale verdeling.

Om het economisch draagvlak van deze health tech kernsectoren in Vlaanderen in kaart te brengen, kijken we naar de totale Vlaamse tewerkstelling en toegevoegde waarde in alle NACE4-sectoren die deel uitmaken van het strategische domein van Medvia. We gebruiken hiertoe Bel-first data. De tewerkstelling en toegevoegde waarde in deze sectie zijn berekend voor alle bedrijven met een hoofdzetel in Vlaanderen of Brussel (met vestigingen in Vlaanderen) en betreffen de cijfers van 2021.

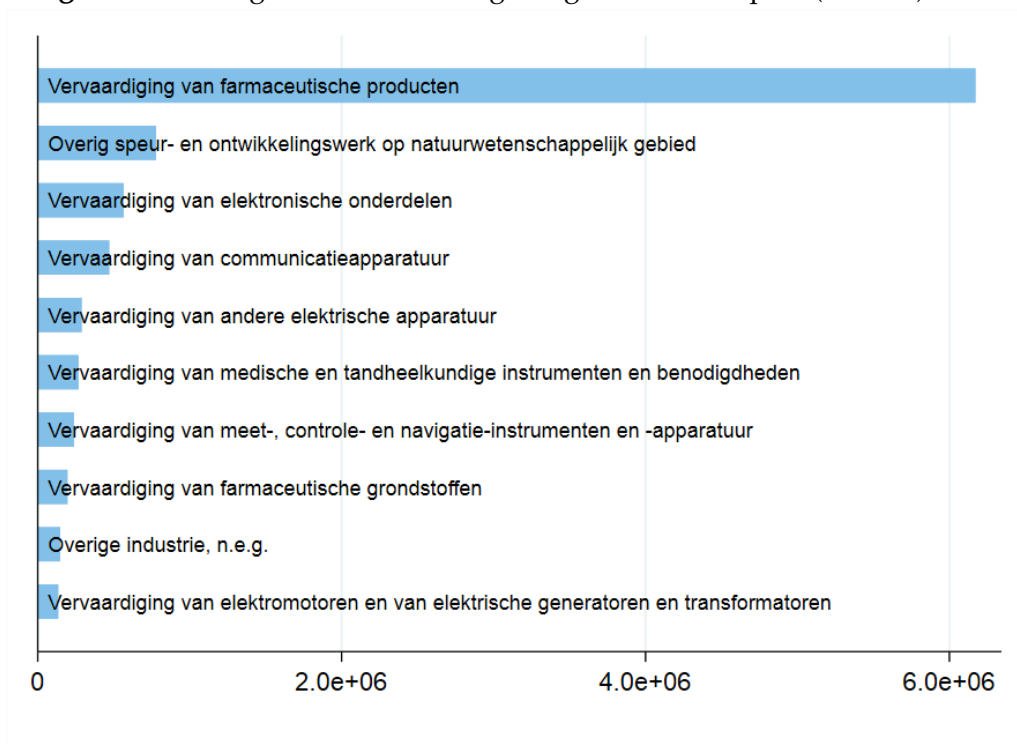
Figuur 15 toont dat de sector ‘vervaardiging van farmaceutische producten’ (NACE 21.20) qua tewerkstelling de belangrijkste kernsector in de Vlaamse economie is, met meer dan 13.000 werknemers, op zekere afstand gevolgd door de subsectoren ‘Overig speur- en ontwikkelingswerk op natuurwetenschappelijk gebied’ en de ‘vervaardiging van elektronisch onderdelen’.

In termen van toegevoegde waarde toont figuur 16 dat ook hier de sector ‘Vervaardiging van farmaceutische producten’ (NACE 21.20) veruit de grootste subsector is (met 6,3 miljard Euro) gevolgd door de sectoren ‘overig speur- en ontwikkelingswerk op natuurwetenschappelijk gebied’ en de ‘vervaardiging van elektronische onderdelen’.

Figuur 15: Strategisch domein - tewerkstelling in VTE top 10 - 2021

Figuur 16: Strategisch domein - toegevoegde waarde top 10 (th euro) - 2021

7 Kernindicatoren

De kernindicatoren op niveau van de speerpuntcluster zijn berekend op basis van de financiële cijfers van 2021. Naast de weergave van hun totale waarde worden de kernindicatoren opgesplitst in brede, cluster-specifieke sectoren, NACE-2 digit sectoren en verschillende tewerkstellingsklassen.

Uit figuur 17 blijkt dat de totale tewerkstelling van de cluster 15.676 voltijdse equivalenten (vte) bedraagt. De kernsector health tech omvat bijna twee derde van deze tewerkstelling (9.464 vte). De ICT sector is goed voor 2.132 vte. De totale toegevoegde waarde gegenereerd door de bedrijven in de cluster is 6,6 miljard euro, waarvan 6.2 miljard euro in de health tech sector en 227 miljoen in de ICT. De bedrijven in Medvia in de health tech sector kennen de hoogste arbeidsproductiviteit (660.000 euro per werknemer).

In figuur 18 wordt vervolgens het belang van de cluster weergegeven ten opzichte van de Vlaamse economie. Zo vertegenwoordigen de 23 leden van Medvia in de health tech sector 2% van de bedrijven actief in deze sector in Vlaanderen. Deze 23 bedrijven zijn goed voor 24% van de tewerkstelling en 61% van de toegevoegde waarde van deze sector in Vlaanderen.

Figuur 17: Kernindicatoren Medvia

KERNINDICATOREN 2022	Speerpuntcluster Medvia			
	Aantal ondernemingen	Tewerkstelling (VTE)	Toegevoegde waarde (1000 €)	Arbeidsproductiviteit (1000 €/VTE)
Totaal	70	15.676	7.125.218	455
Per sector				
health tech	23	9.464	6.247.783	660
groothandel in farmaceutische producten	4	783	340.876	435
ICT	19	2.132	227.049	106
overige industrie en diensten	24	3.297	309.511	94
Per NACE 2-digits				
20-22	3	5.815	5.229.848	899
23-27	2	1.251	120.839	97
28-33	5	880	141.210	160
45-47	5	844	346.233	410
61-63 en 95	19	2.132	227.049	106
64-68	2	14	2.534	181
69-70	10	1.315	120.668	92
71-72	20	3.278	915.302	279
73-75	1	0	-785	0
84-99 uitz 95	3	147	22.319	152
Per tewerkstellingsklasse				
geen werknemers	7	0	5.157	0
micro (1-9)	14	59	2.232	38
klein (10-49)	19	500	51.137	102
middelgroot (50-249)	16	1.644	517.523	315
groot (250-999)	9	3.804	1.076.481	283
groot (1000-4999)	5	9.669	5.472.688	566

Figuur 18: Kernindicatoren relatief t.o.v. de Vlaamse economie

KERNINDICATOREN 2022	t.o.v. de Vlaamse economie			
	Aantal ondernemingen (%)	Tewerkstelling (%)	Toegevoegde waarde (%)	Arbeidsproductiviteit (1000 €/VTE)
Totaal	0,05%	0,89%	3,70%	109
Per sector				
health tech	2,13%	23,94%	61%	257
groothandel in farmaceutische producten	0,96%	7,25%	9%	334
ICT	0,42%	3,38%	2%	162
overige industrie en diensten	0,02%	0,20%	0%	102
Per NACE 2-digits				
20-22	0,36%	9,30%	33,75%	248
23-27	0,07%	1,67%	1,24%	130
28-33	0,20%	1,36%	2,14%	102
45-47	0,02%	0,25%	0,91%	113
61-63 en 95	0,40%	3,31%	2,19%	161
64-68	0,01%	0,04%	0,03%	258
69-70	0,07%	1,89%	1,28%	135
71-72	0,65%	9,89%	21,93%	126
73-75	0,04%	0,00%	-0,05%	101
84-99 uitz 95	0,03%	0,06%	0,14%	71
Per tewerkstellingsklasse				
geen werknemers	0,01%	0,00%	0,05%	
micro (1-9)	0,02%	0,03%	0,01%	105
klein (10-49)	0,11%	0,14%	0,15%	96
middelgroot (50-249)	0,46%	0,46%	1,35%	106
groot (250-999)	1,25%	1,16%	2,97%	111
groot (1000-4999)	3,21%	3,28%	15,18%	122

8 Conclusie

Dit rapport beschrijft de samenstelling en het economisch draagvlak van de speerpuntcluster Medvia begin 2022 aan de hand van bedrijfseconomische data.

Voor de analyses vertrekken we van de leden van de speerpuntcluster begin 2022. We nemen enkel bedrijven op met hoofdzetel in Vlaanderen of Brussel (met vestigingen in Vlaanderen), geen buitenlandse bedrijven of geen kennisinstellingen. We voegen bedrijven toe die verbonden zijn aan een betalend lid en ook actief zijn in de cluster. We nemen ook enkel de bedrijven mee op waarvoor er financiële gegevens beschikbaar zijn. Dit brengt ons op een totaal van 70 ondernemingen die actief zijn in de cluster.

De 70 bedrijven uit de speerpuntcluster zijn actief in de health tech sector, de groothandel in farmaceutische producten, de ICT sector en de overige industrie en diensten. De cluster telt 23 bedrijven actief in de health tech sector en 19 bedrijven actief in ICT.

Geografisch gezien, volgens de locatie van de hoofdzetel, is de activiteit van de cluster verspreid over heel Vlaanderen met het grootste aantal bedrijven in de provincies West-Vlaanderen, Antwerpen en Vlaams-Brabant. Meer dan een derde van de bedrijven zijn Belgische binnenlandse bedrijven, een kwart betreft Belgische multinationals en een kwart zijn buitenlandse multinationals.

De cluster bestaat uit een mix van micro, kleine, middelgrote tot zeer grote bedrijven waarvan een groot aantal minder dan 10 jaar geleden werd opgericht.

De totale tewerkstelling van de bedrijven in de cluster bedraagt 15.676 voltijdse equivalenten (vte). De kernsector van de health omvat bijna twee derde van deze tewerkstelling (9.464 vte). De ICT sector is goed voor 2.132 vte. De totale toegevoegde waarde gegenereerd door de bedrijven in de cluster bedraagt 6,6 miljard euro, waarvan 6,2 miljard euro in de health tech sector en 217 miljoen in de wetenschappelijke en technische diensten.

In de analyses van het economisch draagvlak van het strategisch domein in Vlaanderen blijkt de subsector 'Vervaardiging van farmaceutische producten' de belangrijkste sector te zijn in termen van tewerkstelling en toegevoegde waarde.

9 References

Gorrens B., Konings J., Putseys A., Reynaerts J., Van Esbroeck D., Vanschoonbeek J. en Volckaert A. (2022), *Methodologie voor het berekenen van kernindicatoren*, Beleidsrapport STORE-22-017, Steunpunt Economie en Ondernemen.

Goutsmet D., Lecocq C. en Volckaert A. (2018), *Methodologie voor het beschrijven van speerpuntclusters in Vlaanderen*, Steunpunt economie en ondernemen Beleidsrapport STORE-A-17-005, ECOOM-STORE.

10 Appendix

10.1 Samenstelling van de cluster

Figuur 19: Aantal bedrijven in speerpuntcluster per NACE sectie

Sectie	Omschrijving	Aantal bedrijven	Aandeel
	Primaire sector	0	0%
A	Landbouw, bosbouw en visserij	0	0%
B	Winning van delfstoffen	0	0%
	Secundaire sector	10	14%
C	Industrie	10	14%
D	Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	0	0%
E	Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	0	0%
F	Bouwnijverheid	0	0,0%
	Tertiaire sector	57	81%
G	Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	5	7%
H	Vervoer en opslag	0	0%
I	Verschaffen van accommodatie en maaltijden	0	0,0%
J	Informatie en communicatie	19	27%
K	Financiële activiteiten en verzekeringen	1	1%
L	Exploitatie van en handel in onroerend goed	1	1,4%
M	Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	31	44%
N	Administratieve en ondersteunende diensten	0	0%
	Quartaire sector	3	4,3%
O	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	0	0%
P	Onderwijs	0	0%
Q	Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	3	4%
R	Kunst, amusement en recreatie	0	0%
S	Overige diensten	0	0,0%
T	Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	0	0%
U	Extraterritoriale organisaties en lichamen	0	0%
	TOTAAL	70	100%

10.2 Economische analyse met uitzondering van de grootste bedrijven

Figuur 20: Overzicht tewerkstelling per sector m.u.v. grootste bedrijven

sector	aantal	tewerkstelling (vte)	gemiddelde	standaarddeviatie	mediaan	aandeel
Health tech	21	4132	197	327	28	40%
Groothandel in farmaceutische producten	4	783	196	98	237	8%
ICT	19	2132	112	245	23	21%
Overige industrie en diensten	24	3297	137	352	34	32%
TOTAAL	68	10344				100%

Figuur 21: Overzicht toegevoegde waarde per sector m.u.v. grootste bedrijven

sector	aantal	toegevoegde waarde (mio €)	gemiddelde	standaarddeviatie	mediaan	aandeel
Health tech	21	826	39	71	1	48%
Groothandel in farmaceutische producten	4	341	85	78	69	20%
ICT	19	227	12	27	2	13%
Overige industrie en diensten	24	310	13	30	4	18%
TOTAAL	68	1703				100%

Figuur 22: Overzicht arbeidsproductiviteit per sector m.u.v. grootste bedrijven

sector	aantal	arbeidsproductiviteit gewogen met tewerkstelling (1000 €/vte)	gemiddelde	standaarddeviatie	mediaan
Health tech	21	200	138	196	108
Groothandel in farmaceutische producten	4	435	399	331	269
ICT	19	106	83	52	103
Overige industrie en diensten	24	94	109	51	99
TOTAAL	68	836			